

JOAN GRASSOT I GRIVÉ, LA LLUITA PER L'IDEAL

*... i ens fan forts la mancança i la nit
mentre esperem que els nombrosos herois creixin
en llurs bressols de bronze...*

Friedrich Holderlin (1770-1843)

OBJECTIU DEL TREBALL

Aquest treball vol recuperar Joan Grassot de l'oblit. El militant de la Unió Socialista de Catalunya (USC) i després del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), el representant d'aquest partit al Comitè Popular Antifeixista d'Arenys de Munt, el regidor de Transports primer, i de Transports i Cultura en els dos primers consells municipals d'Arenys de Munt. El combatent de l'exèrcit popular de la República, l'exterminat al camp de Mauthausen (Gusen, 31 de març de 1941).

El poble d'Arenys de Munt té un deute de triple reconeixement amb Joan Grassot com a català exterminat pel nazisme, com a arenyenc i com a representant de la corporació municipal, i creiem que caldria honorar-lo com cal, així com les víctimes de la Guerra de 1936-39, un total de vuitanta-set, les mortes al front i el resultat de la repressió durant la guerra i la postguerra.¹ Pensem que, després de setanta anys d'oblit, ja toca recordar aquells joves que marxaren al front a defensar el govern català, la classe treballadora i Catalunya. Un monòlit amb els noms de les vuitanta-set víctimes seria una solució justa per cloure les ferides de la guerra i la dictadura, i passar pàgina a aquest episodi dolorós de la nostra història.

MÈTODE DE TREBALL

Hem treballat en tres eixos de recerca: la consulta de les fonts primàries a l'Arxiu Històric Municipal d'Arenys de Munt (=AHMAM), fonamentalment el Llibre d'Actes número 17, que abasta del 25 de setembre de 1935 fins al 29 d'abril de 1937, i el número 18, que correspon al període del 16 de maig de 1937 fins al 25 de desembre de 1938; la consulta a la bibliografia general, especificada al final del llibre, per tal de contextualitzar l'època, i la seva trajectòria política.

Es tracta, doncs, de recuperar el perfil humà i polític de Joan Grassot mitjançant, sobretot, l'estudi de les seves intervencions en les sessions del Comitè Popular Antifeixista i, després, del Consell Municipal, alhora que podrem treure alguna pista de quina fou la línia política del PSUC al poble durant aquest període.

SOBRE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

La por a la pèrdua de posicions de privilegi econòmic per part dels grups dominants va ser la causa principal d'un cop d'estat, fet que generà una guerra d'extermini i la instauració d'un règim feixista, i que alguns estudiosos han qualificat com la *Guerra dels quaranta anys*, en el sentit que el franquisme fou una guerra de classes, dels guanyadors contra els vençuts, els treballadors i les classes populars que, amb més o menys intensitat, es mantingué durant tota la dictadura.

Durant setanta anys, a l'Estat i a Catalunya, només ha estat present la memòria dels vencedors de la guerra (1936-39) i la desmemòria del vençuts, la transició ratificà aquesta situació. El pacte de silenci imposat durant la transició fou una de les condicions imposades pels vencedors de la guerra per tal de seguir mantenint la seva hegemonia; es tractava que «no s'alterés l'ordre natural de les coses», que després de la mort del dictador, tal i com s'havia anunciat, tot quedés «atado y bien atado», com així sembla que ha passat.

Una política que homenatgés les víctimes de la repressió podria generar una demanda de responsabilitats que qüestionés les bases del poder, dels franquistes reciclats a demòcrates, es tractava d'imposar l'oblit. El franquisme no ha estat derrotat militarment, els responsables dels afusellaments, tortures, judicis, desterraments, de crims contra la humanitat, no han estat jutjats, no han tingut el seu Nuremberg, com en el cas alemany.

Les exhumacions de diverses fosses comunes han posat al descobert la veritable dimensió de la repressió, es parla de 30.000 víctimes que, fins ara, no havien estat comptabilitzades. En paraules del reconegut historiador P. Preston, especialista en el franquisme, es pot parlar d'un veritable holocaust. És necessari recuperar la memòria dels vençuts, tot i la reivindicació de l'oblit, el silenci autoimposat de l'oposició oficial i la domesticació i l'anestèsia de la memòria, que fomenten uns medis poc plurals.

És, a partir de les consideracions exposades més amunt, que davant d'una història «oficial» ha sorgit la necessitat, el concepte, de la recuperació del que realment va passar (la història amagada), *la memòria històrica*, que la professora i sots presidenta de l'Amical Mauthausen, Rosa Toran,² defineix com «aquell discurs que ha transformat el llegat individual en col·lectiu i que forma part o identifica un col·lectiu o grup social, a partir de la recreació de part del seu passat, amb la finalitat de transmetre'l i preservar-lo». Volem remarcar, en aquest sentit, els intents d'esborrar la memòria històrica pròpia (la història nacional), per tal de remarcar el caràcter definitiu i irreversible del patró unitari espanyol que se'ns vol imposar.

En aquest camí ple d'entrebancs de la recuperació de la memòria, volem fer esment del que representà com a símbol de la repressió el Camp de la Bota, un indret situat a la platja, a tocar de Sant Adrià, molt a prop de la desembocadura del riu Besòs; en aquest lloc, des del 15 de febrer de 1939 fins a l'any 1952,

afusellaren mil set-cents trenta persones, que després eren llençades al Fossar de la Pedrera, al cementiri de Montjuïc.

L'Associació pro-memòria als immolats per la llibertat de Catalunya s'ha responsabilitzat de la gestió del Fossar de la Pedrera i ha dut a terme una tasca meritòria; ha fet les gestions per tal de dignificar les tombes dels immolats, junt amb la del president Lluís Companys, com a símbol d'aquesta Catalunya resistent.

Al País Valencià, al camp de tir de Paterna-Horta, foren afusellades 2.238 persones, entre les quals el dirigent de la CNT Joan Peiró i Belis (1887-1942); mataroní d'adopció i un dels impulsors de la Cooperativa del Forn del Vidre, fou nomenat ministre d'Indústria en el govern de Largo Caballero, el novembre de 1936.

El doctor Joan Baptista Peset i Aleixandre (1886-1941), metge, polític i rector de la Universitat de València (1932-1934), afusellat a Paterna, és un exemple de l'extermini de l'intel·lectual crític compromès amb el procés de recuperació nacional. El cop d'estat dels militars tenia, com un dels seus objectius, l'eliminació de la dissidència ideològica i política i, de fet, ho aconseguiren.

En la recuperació de la memòria històrica de les víctimes de la Guerra de 1936-39 i del franquisme cal, al nostre entendre, procedir a la recuperació de la trajectòria vital i política de les persones, de les seves idees, dels documents on es troba la informació i dels béns confiscats.

El cas de les dictadures militars a Amèrica del Sud durant els anys setanta (Xile, Argentina, Uruguai), són un exemple clar de l'eliminació física de sectors d'aquestes societats que, amb plantejaments de reforma social, de redistribució de la riquesa o anticapitalistes, foren assassinats; així, les classes hegemòniques, amb el vist-i-plau de l'Església i l'exèrcit, podien mantenir la seva situació de privilegis econòmics i polítics.

L'ARENYS DELS ANYS TRENTA

L'Arenys dels anys trenta³ estava format per un poble d'uns 3.200 habitants, que vivien bàsicament del conreu de la terra, vinya, sobretot, algun arbre fruïter i el tèxtil, amb vuit fàbriques, can Guasch, can Capdevila, can Soterias, can Mateu i Vda. Soler, entre d'altres.

Arenys de Munt tenia una vida política força activa; hi havia la Unió de Rabassaires (UR), el Centre Català Republicà, adherit a ERC i la Unió Socialista de Catalunya (USC), que formaven la Unió d'Esquerreres, hegemònica al poble, i la Lliga Regionalista, que representava la dreta, que a Arenys de Munt actuava sota el nom d'Unió Catalana (1930) i, més tard, d'Unió Catalana Republicana (1932).

L'any 1933 trobem el primer senyal de l'existència d'Unió Socialista de Catalunya al poble, en una llista on consten els noms d'onze militants i la quantitat que ha

donat cadascú per a la construcció de la Biblioteca Popular, la funció de la qual seria «esdevenir un fogar de cultura que organitzés debats, conferències, comentaris de llibres, etc», i entre els onze hi ha Joan Grassot. La resta són Ramon Paituví, Modest Soler, Antoni Roquet, Antoni Salvà, Antoni Ribas, Josep Colomer, Martí Bosch, Antoni March, Antoni Soler i Emili Vila. El total de pessetes recollides fou de vint.

La USC fou una organització política constituïda el juliol de 1923 a Barcelona, formada per afiliats de la Federació Catalana del PSOE, que se'n separaren, i per republicans catalanistes. El seu objectiu era crear una organització socialista d'arrel catalana, no sotmesa a les servituds sucursalistes, en un intent de fer una síntesi entre les reivindicacions del moviment obrer i les nacionals. Als anys trenta, la USC arribà a tenir uns dos mil militants a tot el Principat, dels quals mil eren a Barcelona ciutat. Es constituí com a secció local el 1932, amb seu a la rambla Francesc Macià, núm. 70, i tenia uns vint-i-tres afiliats. Al segon congrés enviaria dos delegats.

El novembre de 1923 aparegué el setmanari *Justícia Social* com a portaveu del grup. La tàctica propugnada per la USC durant els primers anys de la dictadura, consistia a impulsar un front únic de socialistes, comunistes i anarquistes. L'abril de 1931 participà en les candidatures d'ERC.

Joan Comorera i Estanislau Ruiz i Ponseti s'encarregaren d'organitzar el partit; tres anys més tard, participà en la formació d'Aliança Obrera i, per tant, en els Fets del Sis d'Octubre de 1934, al costat del Govern Català. El juny de 1936 es fusionaren les Joventuts Socialistes de Catalunya, la branca juvenil conjunta de la USC i del Partit Català Proletari, amb les Joventuts Socialistes Unificades, i el resultat fou les Joventuts Socialistes Unificades de Catalunya (JSUC).

El poeta Domènec Perramon,⁴ que era militant de la USC, se suposa que en fusionar-se la USC amb el PSUC passà a formar-ne part, i això explicaria que fos destinat durant la guerra a l'Escola de Capacitació de Comandaments amb servei en el comissariat polític, una àrea de l'exèrcit sota la influència del PSUC i del PCE.

El 23 de juliol de 1936 la USC, junt amb la Federació Catalana del PSOE, el Partit Comunista de Catalunya i el Partit Català Proletari s'uniren per formar el Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC),⁵ basat en els principis del marxisme-leninisme i de l'internacionalisme proletari, que fou, durant un breu període de temps, la secció catalana de la Internacional Comunista, com a reconeixement a la personalitat nacional de Catalunya.

El PSUC, que tingué el suport de la URSS i del bloc de països socialistes després de 1945, representà un desafiament a l'hegemonia política de l'anarcosindicalisme en el si del moviment obrer i en la correlació de forces existents fins aleshores a Catalunya. Durant el temps de la guerra i, després, durant la resistència a la dictadura, el seu paper polític fou cabdal, tot i que, a inicis dels anys seixanta, acusà les contradiccions de les posicions reformistes i dissidents que es començaven a fer evidents entre els militants dels partits comunistes europeus i, de forma tímida, en el si del bloc dels països socialistes.

En el setmanari *Justícia Social*, d'1 de maig de 1936, podem llegir la nota:

«En la darrera Assemblea General, celebrada per la Secció de la Joventut Socialista de Catalunya, Secció d'Arenys de Munt, fou elegit el següent Comitè Directiu:

Secretari General.- Josep Roig

Comptador.- Josep Torres Colomer

Dipositari.- Antoni Roig Ordeig

La Secció té el domicili social al carrer Galan i Garcia, núm 17. Arenys de Munt.

En la darrera Assemblea General, celebrada per la Secció d'Arenys de Munt, fou elegit el següent Comitè Directiu:

Secretari General.- Joan Grassot Grivé

Dipositari.- Martí Bosch

Comptador.- Jaume Bosch Fornaguera

La Secció té el domicili social al carrer Galan i Garcia, núm 17. Arenys de Munt».

A Arenys de Munt, el PSUC estava molt ben estructurat, junt amb la UGT, aleshores sota control comunista; el seu secretari general fou Joan Soler i Pelegrí, dirigent de la UGT, mort al front d'Aragó l'11 d'octubre de 1937. El PSUC organitzà força mítings al poble, la seva implantació es produí més per raons de xarxa familiar i de coneixença, que no pas ideològiques.

La secció femenina de les JSU tenia una importància notable en un poble on, com en tota societat agrària, el paper de la dona era el pal de paller de l'estructura familiar.

LA SEVA ACTIVITAT POLÍTICA A L'AJUNTAMENT

Joan Grassot formà part del Consell Popular Antifeixista, des del 25 de juliol de 1936, amb l'inici de la guerra i la revolució, fins a la constitució del primer consell municipal, el 2 de desembre del mateix any. Aquest primer consell estava format per tres representants del PSUC i tres de la CNT, i el seu president, Miquel Calafell i Cruanyes, era també de la CNT. Ens trobem amb una inusual presència dels comunistes que no es produeix en altres indrets del Principat ni dels Països Catalans, ni correspon a la correlació de forces polítiques existent en aquells moments.

Grassot, des del 2 de desembre de 1936 i fins al 9 de gener de 1937 es fa càrrec de la regidoria de Transports en representació del PSUC. Des d'aquesta última data, i fins al 21 d'octubre de 1937, segueix encarregant-se de la mateixa regidoria i de la de Cultura, i el 17 de setembre de 1937 és mobilitzat i ha de marxar al front de guerra.

La primera referència oficial que trobem a la nova situació, creada com a resultat de la revolta fallida dels militars, és al Llibre d'actes núm. 17, foli 66, de l'Ajuntament d'Arenys de Munt (=AHMAM), i que transcrivim:

«A la casa de la Vila, essent les onze hores del dia vint-i-cinc de juliol de 1936, havent-se personat en aquest local el Comitè Popular Antifeixista, constituït a conseqüència del moviment revolucionari promogut per l'alçament militar del dia 19 de juliol, procedeix a fer-se càrrec d'aquest Ajuntament i fa constar que l'última acta transcrita al llibre és la de 3 de juliol de 1936, no figurant les signatures de cap dels regidors. Els documents i esborranys que són trobats dintre del llibre d'actes són curosament guardats amb un plec. S'estén la present diligència als efectes ulteriors, que jo, el secretari del Comitè certifico.

El secretari: M. Domingo. Pel Comitè: Joaquim Banchs, Ramon Salvà, Roc Martí, Miquel Calafell (CNT), Joan Lleonart, Andreu Framis, Joan Grassot (PSUC)».

De manera equilibrada, els dos partits s'equiparen en representants, tres cadascun; Miquel Calafell actua com a president del Comitè Popular Antifeixista.

La segona referència que trobem al Llibre d'actes de l'Ajuntament és cinc mesos després, amb data 2 desembre de 1936, i correspon al llibre 17, foli 67.

«Arenys de Munt. A dos de desembre de 1936

Essent l'hora de les nou del vespre, es constitueix el Consell Municipal a la casa de la Vila, en sessió extraordinària, sota la presidència del jutge popular, company Valentí Pascual Cuesta, amb l'assistència dels consellers electes en la reunió oficial dels representants dels sectors sindicals d'aquesta localitat, que al marge s'esmenten, prèviament convocats pel dit jutge popular, d'acord amb el disposat pel Decret de la Generalitat de Catalunya del 9 del passat mes d'octubre, i assistint-hi també l'infrascrit secretari accidental, el senyor president declara oberta la sessió.

Presidència: Valentí Pascual Cuesta.- Jutge Popular

Representants CNT: Miquel Calafell Cruanyes, Ramon Salvà Casals, Francesc Sarlat Solà, Roc Martí Huguet, Joaquim Banchs Vilà, Francesc Mora Bigorra.

Representants PSUC: Joan Molina Carpena, Joan Grassot Grivé, Joan Lleonart Ferran, Andreu Framis Trias, Josep Roig Ordeig.

Secretari accidental: Josep M^a Domingo Albert.

Abans de deixar constituït el Consell Municipal, el jutge popular fa l'observació que no ha convocat l'Esquerra Republicana de Catalunya d'aquesta localitat per indicació dels esmentats organismes sindicals, que consideren que l'Esquerra no té dret a col·laborar en el Consell Municipal ja que els seus dirigents d'aquesta localitat, el dia 19 de juliol fugiren fins haver travessat la frontera de França, i els altres components es quedaren a casa seva, i que fins a la data no han col·laborat en cap concepte amb el Comitè de Milícies Antifeixistes d'aquesta localitat, que fins a la data ha portat tota la marxa de la població, cosa que es pot demostrar amb proves».

Tot i que els fets exposats en la sessió d'aquest Consell Municipal són certs, els mateixos protagonistes ho reconeixen; cal entendre la situació de por en la qual es vivia després de la repressió dels Fets del Sis d'Octubre de 1934 –més de tres

mil dos-cents empresonats a tot el Principat–, per poder explicar la reacció dels que fugiren, deixant enrere les seves obligacions com a dirigents polítics. Vistos aquests precedents és explicable, des d'un punt de vista humà, que una situació de pànic, en saber que el vuitè Regiment d'Artilleria Lleugera de Mataró s'havia afegit als revoltats, els fes prendre la decisió de fugir i faltar al seu compromís polític.

La primera intervenció de Joan Grassot com a conseller de Transports és el 10 de desembre de 1936, al Llibre d'actes núm. 17, foli 72, i que transcrivim:

«A proposta del Conseller de Transports i atesos els seus raonaments, el Consell Municipal acorda per unanimitat procedir a la municipalització dels serveis de transports d'aquesta localitat, procedint immediatament a la incautació dels mateixos, essent els autos incautats, indemnitzats amb el seu valor actual als propietaris, prèvia valoració dels mateixos, feta d'acord amb el Consell Municipal o bé, en cas de desavinença, feta per un tècnic que oportunament es designi, qual quantitat valorada es farà efectiva dintre de les possibilitats econòmiques que disposi aquest Consell Municipal».

Neixen els Serveis de Transports Col·lectivitzats CNT-UGT, que s'instal·laren a l'edifici de l'antiga parròquia, el garatge i taller de reparacions.

Veiem com el concepte de propietat ha variat; s'imposa, com a conseqüència del procés bèl·licorevolucionari que es viu, la idea de la propietat col·lectiva, que respon a les necessitats del conjunt de la població. En darrer terme, es tracta d'avantposar les necessitats socials al dogma de la propietat privada o les lleis del mercat. En tot procés de transformació social profund, és a dir, revolucionari, es compleix aquesta norma, en aquest sentit, ens sembla paradigmàtic el paràgraf que segueix:

«A proposta del conseller d'Agricultura, s'acorda per unanimitat la municipalització i incautació de la propietat agrària i forestal dels terratinents Pilar Bellsollell Rovira, Joaquim Borrell Colomer i Josep M^a Goitisoló, sense indemnització, per ésser desafectes al Règim».

Amb data 22 de desembre de 1936, al Llibre d'actes núm. 17, foli 73, trobem una altra intervenció de Joan Grassot:

«El Conseller de Transports, detalladament dóna compte dels treballs realitzats per la col·lectivització de trànsit rodat d'Arenys de Munt, serveis públics de transports, i tot quan calgui per a la nova estructuració econòmica nacional, i entén que és necessari centralitzar el garatge per als autos, camions i demés vehicles del local de l'antiga església, per concórrer la circumstància d'estar situat al centre del poble i existir-hi una plaça, pel qual afer demana el parer i cooperació del conseller de Treball».

Al foli 73, al dors, trobem:

«El Conseller de Transports, proposa que siguin canviats els noms dels carrers, oferint la suggerència següent:

Carrer Sant Martí	Bonaventura Durruti ⁶
Carrer Sant Josep	Primer de maig
Carrer Sant Pau	Francesc Ascaso ⁷
Carrer Sant Antoni	19 de Juliol
Carrer Capellans	Jaume Compte ⁸
Carrer Vall	Lina Òdena ⁹ »

A partir d'ara, Llibre (=Ll.) i foli (=f.).

El dia 13 de gener de 1937, Ll. 17, f. 81, al dors, llegim:

«El Conseller de Transports, fa avinents alguns suggeriment, que són: Proposa que els cotxes turismes de les organitzacions, passin al Sindicat de Transports. Després d'algunes deliberacions, queda acordat que les organitzacions estudiïn el cas, i en la pròxima sessió es determinarà el que calgui».

La necessitat dels automòbils per al transport de mercaderies, tasques de vigilància o el trasllat de persones, aconsellaren de fer aquest suggeriment.

Ll. 17, f. 94, 25 de març de 1937:

«Respecte a les Escoles, el company Grassot, Conseller de Cultura, diu que mitjançant l'operació que té plantejada, sobre la venda a un comerciant de Badalona d'una partida de fusta i llenya, aconseguirà reunir unes pessetes suficients per cobrir les despeses que pot significar l'arranjament del material escolar i altres despeses per instal·lar al Nou Grup Escolar els alumnes que calgui, fins que quedi definitivament en ple funcionament».

Ll. 18, f. 8, 22 de juny de 1937:

«El Conseller de Transports, d'una manera detallada, dóna compte de l'accident ocorregut el dia 14 dels corrents, amb motiu d'haver-se calat foc a les existències de benzina del garatge, instal·lat a l'antiga església, en quantitat de 2.000 litres, del que afortunadament no s'ha de lamentar cap desgràcia, més que alguns lleus contusionats, i que havent-se començat a practicar les diligències judicials per tal d'esbrinar el que calgui sobre els motius o possibles culpables del foc, demana que se l'autoritzi a prendre part en la causa, amb caràcter de Conseller de Transports. Queda autoritzat i el Consell se'n dóna per assabentat.

El propi Conseller exposa que l'antiga església ha quedat totalment inutilitzada i que per a tornar a fer-la servir com a garatge i taller, com fins ara es feia necessària, d'acord amb el canvi d'impressions que s'ha tingut amb el Conseller de Treball, gastar-hi unes sis o set mil pessetes, per això entén que seria més pràctic construir un garatge en un lloc adient, on es pogués

concentrar l'estacionament de vehicles, dipòsit de lubricants, taller i tot el que es necessita per a la bona marxa de la col·lectivització, si es fes així s'asseguraria la bona marxa de la mateixa».

Ll. 18, f. 19, 9 de setembre de 1937:

«Tot seguit atenent al fet que els Consellers del PSU han ingressat a l'Exèrcit Popular, i que el partit no ha fet les noves designacions, s'acorda suspendre la sessió fins i tant no prenguin possessió els consellers de l'esmentat partit».

Ll. 18, f. 20, 23 de setembre de 1937:

«Es passa a l'ordre del dia de la convocatòria circulada, i es dóna possessió als consellers nomenats pel PSU de C, que són els companys Martí Bosch i Josep Roig, assenyalant-los les conselleries d'Assistència Social al primer i Cultura i Agricultura al segon, de les quals queden possessionats. Queda suprimida la conselleria de Transports».

Segons ens informa el Llibre d'actes del Consell Municipal, amb data de 9 de setembre de 1937, Joan Grassot és cridat a laves i ingressa a l'exèrcit popular; des d'aquest moment, i fins a la seva mort al comando de Gusen, el 31 de març de 1941, no en tenim cap notícia, no podem ni refer la seva vida militar, ni amb posterioritat a l'exili; podem suposar, però, que seguí el camí dels 470.000 exiliats que el gener de 1939 travessaren la ratlla de la frontera catalana, fugint de l'«ejército libertador», els seus tribunals militars i els seus escamots d'afusellament.

L'EXILI FRANCÈS

Des d'ara, i fins a la data de la mort de Joan Grassot, només podem suggerir hipòtesis de treball, és a dir, suposar que, en la situació marcada per l'exili, ell va seguir, dins el context històric, la trajectòria de la gran majoria d'exiliats que no emigraren a terres americanes.

Les possibilitats dels refugiats eren bàsicament: a) enrolar-se a la Legió Francesa, b) adscriure's a les Companyies de Treballadors Estrangers (CTE) per anar a fer fortificacions a la línia de la frontera amb Alemanya, c) allistar-se als Regiments de Marxa de Voluntaris Estrangers (RMVE), d) trobar una feina temporal a pagès, la verema, la sega, e) trobar feina en la indústria de guerra francesa, f) retornar a l'Estat espanyol. Foren molts els que aviat es trobarien als rengles de la resistència francesa lluitant contra l'exèrcit alemany, és a dir, contra el mateix feixisme al qual s'havien enfrontat durant el període 1936-39.

La situació de Grassot va empitjorar amb les converses que va mantenir Ramon Serrano Suñer, *Ministro de Gobernación y Presidente de la Junta Política*

de la FET y de las JONS, amb els jerarques nazis a Berlín, la setmana del 22 al 27 de setembre de 1940. Serrano conversà amb Adolf Hitler, el ministre d'Afers Estrangers J. von Ribbentrop i el ministre de l'Interior del Reich, doctor W. Frick. Segons testimonis presents a l'entrevista, en posteriors declaracions digueren que, quan J. von Ribbentrop preguntà a Serrano Suñer què n'havien de fer, d'aquella munió de republicans espanyols empresonats, aquest li contestà que els republicans no eren espanyols; en part, tenia raó, però no pas en el sentit en el qual ell ho deia, gallecs, bascos i catalans no eren espanyols. Aquesta posició del govern espanyol condemnà els refugiats a la condició d'apàtrides, sense cap mena de suport, per això, portaren en els camps d'extermini el triangle blau dels apàtrides. En esclatar la Segona Guerra Mundial, l'1 de setembre de 1939, l'Estat espanyol és un país no bel·ligerant i, per tant, els seus ciutadans han de gaudir d'aquesta situació de neutralitat. En declarar Serrano Suñer que els *Roten Spanien* no eren espanyols, passen a ésser considerats apàtrides, per tant, sense suport ni reconeixement per part de cap Estat o institució.

Serrano Suñer fou sis vegades ministre en els primers governs franquistes (1938-42), d'Interior, de Governació i d'Afers Exteriors. L'any 1941 impulsà la formació de la División Azul per anar a lluitar contra el bolxevisme. Setmanes abans de la seva mort, l'any 2003, s'havia iniciat una querrela criminal, en un tribunal de París, sota l'acusació de delictes de genocidi, els acusadors eren deportats als camps d'extermini nazis, i familiars seus, la mort li estalvià el judici dels homes. Detinguts pels alemanys a la caiguda de França, l'any 1940, molts d'ells, en la condició de treballadors militaritzats a fortificacions, van ésser, d'antuvi, tancats en camps de presoners de guerra, per ser emmenats després als camps d'extermini de la SS, en concepte d'apàtrides indesitjables.

A Arenys de Munt tenim l'exemple d'un militant del PSUC que, de ben segur, coneixia en Joan Grassot, és en Josep Bigorra i Colomer¹⁰ (1920-1966). De molt jove s'afilià al PSUC, era de la lleva del biberó. Participà a la batalla de l'Ebre, adscrit a la 60a Divisió, però dos projectils el feriren al pit.

El 29 de juliol de 1944, cent cinquanta maquis ocupen Prada de Conflent, des de $\frac{3}{4}$ d'11 del matí fins a $\frac{3}{4}$ de 2, en una operació de propaganda política. Josep Bigorra, amb el nom de guerra de Joan Soler (Joan Soler i Pelegrí), en record al company mort al front de l'Alt Aragó a l'ermita de Santa Quitèria, l'11 d'octubre de 1937, participa en aquesta operació de la resistència en una línia de comandament.

L'UNIVERS CONCENTRACIONARI

Després de la invasió alemanya i la posterior signatura de l'armistici pel mariscal H.P. Petain, molts exiliats republicans, *Rotsparier* (rojos espanyols) van ser detinguts i internats als «camps d'origen», *stalags*. El govern de Vichy, en molts casos amb l'ajut del govern espanyol, facilità informació a l'exèrcit alemany per tal d'identificar-los. Des de l'agost de 1940 i fins al juny de 1941, uns 6.000

deportats foren enviats als camps d'extermini del Reich, en transports posteriors hi arribaren homes i dones, detinguts per la seva lluita en la resistència dels diferents països, ocupats per la Wehrmacht. Els camps d'extermini estaven sota el control de H. Himmler (1900-1945), cap de les SS i de la Gestapo.

Dels deu mil republicans internats a Mauthausen, en moriren uns set mil cinc-cents; d'aquests, tres mil eren dels Països Catalans.

El total de persones exterminades a Mauthausen és de 127.767; la màquina exterminadora del Tercer Reich eliminà a tot Europa uns dotze milions de persones, jueus, resistents, gitanos, homosexuals, malalts i presoners de guerra, eslaus, sobretot, russos i polonesos.

L'organització dels camps estava en funció del càlcul entre inversió i despesa, tant si es tractava de l'eliminació dels deportats, com de la seva utilització com a mà d'obra esclava. Aquests objectius requerien la col·laboració de tots els aparells de l'Estat, com ara funcionaris, científics, militars, així com de la gran indústria alemanya, que es beneficiarà del treball de la mà d'obra esclava.

R. Toran, en el seu llibre *Vida i mort dels republicans als camps nazis*,¹¹ diu:

«El gran imperi industrial alemany de la IG Farbenindustrie, el Deutsche Bank o el grup Krupp es van potenciar amb el saqueig sistemàtic dels països ocupats, els canvis de moneda arbitraris respecte al sobrevalorat marc, l'adquisició d'empreses a baix preu, a través de l'aportació del capital requisat als jueus, i la compra d'accions franceses o angleses a Romania en el sector del petroli o a Iugoslàvia en el de les mines.

El cas d'IG Farben és paradigmàtic. En començar la guerra, el grup ja controlava cinquanta-sis fàbriques dels sectors químic, farmacèutic i fotogràfic, entre les quals hi havia Bayer, Agfa i Basf, i tenia el monopoli de productes estratègics com ara el cautxú, els nitrats i el petroli sintètic.

Des del 1939 fins al 1943 va triplicar els seus beneficis i està demostrat que l'empresa no es va limitar a col·laborar amb el nazisme, sinó que formava part de la seva estructura, en la mesura que el consorci fabricava material destinat a la destrucció de vides humanes, amb la utilització de mà d'obra esclava. A la seva fàbrica de Buna, a Auschwitz, hi treballaren 35.000 detinguts, dels quals no en sobrevisqueren 25.000».

Es va arribar a formar un gran hòlding empresarial de les SS, que arrendava la mà d'obra a les empreses privades (Siemens, Krupp, AEG, BMW, IG Farben, Thyssen, Heinkel, Volkswagen, AGW, Adler, Industriefabrik, Steyr-Werke, Messerschmitt AG, Schneider, Mittelbau, Flick, Daimler-Benz) amb els beneficis que comportava la utilització de la mà d'obra esclava.

En una nota,¹² la jerarquia catòlica alemanya, representada pel seu bisbe Karl Lehman, per tal de reparar els danys produïts amb la utilització de treballadors

esclaus durant els anys del Tercer Reich, va decidir, com a forma de compensació a les persones que foren obligades a treballar per les institucions catòliques, pagar uns 10 milions de marcs, 5.120.482 euros, als afectats. Segons el bisbe, dels 7,4 milions d'estrangers que foren obligats a treballar com a esclaus durant el tercer Reich, unes 70.000 persones foren utilitzades per institucions catòliques.

El camp de Mauthausen es posà en funcionament el 8 d'agost de 1938; situat en un turó sobre la vall del Danubi, en els terrenys de la pedrera *Wiener Graben*, propietat de l'Ajuntament de Viena, fou concebut com a camp central per a tota Àustria. Des dels vint barracons del nucli inicial, esdevingué un enorme complex fortificat, amb construccions annexes i instal·lacions complementàries, tot el complex sota les ordres del comandant de camp Zierys. Mauthausen tenia quaranta-nou camps auxiliars estesos per tota Àustria i uns setanta comandos, on foren empresonades unes 195.000 persones. L'any 1942 foren internades en el camp unes 5.000 dones resistents, iugoslaves, txeques i russes.

Dels quinze mil guardians SS de la totalitat dels camps d'extermini, només seixanta-un foren jutjats pel Warcrime Branch o els tribunals militars internacionals, com els de Nuremberg o Dachau. L'aparició de la Guerra Freda féu que els tribunals de desnazificació es decantessin per la clemència, davant del perill greu que representava l'ascens del comunisme. De fet, calia considerar que aquells botxins havien col·laborat en l'eliminació del perill del bolxevisme a Europa, i això explicaria que només seixanta-un dels quinze mil fossin jutjats; molts fugiren a Amèrica del Sud, a l'Estat espanyol, on foren ben rebuts pels jerarques feixistes, i altres es camuflaren dins de la societat civil alemanya.

La majoria de fotografies del camp de Mauthausen, més de dues mil, foren extretes pel català Francesc Boix (1920-1951) del laboratori fotogràfic del camp, i algunes serviren com a proves incriminatòries per a alts oficials de l'exèrcit en el judici de Nuremberg. Gràcies a la tasca del valencià Casimir Climent i del català Josep Bailina, que pels seus coneixements d'alemany foren destinats a les oficines del camp on s'omplien les fitxes dels deportats, se n'ha pogut saber el nombre que hi passaren de la península. Ells van amagar les fitxes dels ingressats en el magatzem de paper enmig de les fitxes blanques; quan, en veure perduda la guerra, els alemanys decidiren cremar les proves dels seus crims, les fitxes amagades es salvaren.

JOAN GRASSOT A MAUTHAUSEN - GUSEN

La fitxa de deportat de Joan Grassot, reproduïda en el llibre de Montserrat Roig *Els catalans als camps nazis*, és la següent:

«Grassiot Grivé, Joan, 12/8/09

St.? 9.8.40 M. 3582 21.1.41 G. 9322 + 31.3.41 G.

Esposa: Esperança Roig Ordeig, c/ Sant Pau, 8, Arenys de Munt (Barcelona)»

Observem l'error en la transcripció del primer cognom; com en tots els deportats, trobem la data de l'arribada al camp de Mauthausen, el 9 d'agost de 1940, i el número de presoner, 3.582; després, la data del seu trasllat a Gusen, amb el número de presoner i la data de la mort en aquest camp, el 31 de març de 1941. La majoria de deportats malalts o afeblits foren eliminats a Gusen, situat a quatre quilòmetres de Mauthausen. És a dir, que Grassot passa internat quatre mesos a Mauthausen i tres al subcamp de Gusen, en total, set mesos.

Aquest era el temps mitjà de vida en un camp d'extermini per a una persona sana i jove, com era el seu cas, i depenia de la moral de l'internat, de la seva voluntat de viure i de superar aquell infern i del lloc i la feina que li hagués tocat fer al camp. No era el mateix estar a la pedrera dels cent vuitanta-sis esglaons, traginant amunt i avall pedres de trenta a trenta-cinc quilos, durant deu o dotze hores, amb una dieta de fam, que fer una feina a la cuina o de paleta, que desgastava menys físicament i, per tant, tenies més possibilitats de sobreviure. Però, en general, el temps mig de vida era entre tres i sis mesos.

Segons la informació fornida per la Federació Mundial de Deportats, FMD, Joan Grassot sortí amb el transport número 3, el 6 d'agost de 1940, de l'Stalag I-B Hohenstein i arribà a Mauthausen el 9 d'agost, tal i com consta en la seva fitxa. En aquest comboi, anaven un total de cent seixanta-nou deportats originaris de la Península, en la seva majoria catalans, i les matrícules que recull l'informe van del número 3.545 al 3.713, que coincideixen, en un dígit menys, 168, amb la xifra de presoners que es diu que arriben al camp, i que són cent seixanta-nou.

Si pensem que durant la retirada, possiblement travessà la frontera cap a finals de gener de 1939, des del seu pas a la frontera i fins al moment d'ingressar a Mauthausen passen dinou mesos, és a dir, un any i set mesos; per això, podem pensar que durant aquest temps va estar internat als camps de concentració de la Catalunya Nord –Agde, Argeliers, Sant Cebrià, Sèt-Fonts–, i que després quedà adscrit a una Companyia de Treballadors Estrangers per realitzar treballs de caràcter defensiu en llocs pròxims a la frontera amb Alemanya i a l'interior del territori, on fou capturat per l'exèrcit alemany i després deportat a Mauthausen; això però, són només hipòtesis probables, que s'haurien de comprovar si es disposés de la documentació necessària.

Joan Grassot deixava la seva muller, Esperança Roig, amb dues filles, de vuit i sis anys, la Núria i la Ramona. Segons un document del jutjat municipal d'Arenys de Munt, «Juicio verbal civil de desahucio (1941) de D. Narciso Casas Bachs contra Juan Grassot Grivé», la sentència, emesa el 3 de maig de 1941, pel jutge municipal Rafael Coll Arboix, diu «haber lugar al desahucio apercibiendo de lanzamiento a Juan Grassot si no desocupa la referida casa número 5 de la Rambla del Generalísimo dentro de ocho días, con expresa imposiciones de costas al mismo demandado». Quan la mare, amb les dues filles, fou desnonada, el seu marit feia dos mesos que havia estat exterminat a Mauthausen; el llarg calvari dels vençuts tot just començava, havia de durar quaranta anys, després vindria l'oblit, el seu testimoni era massa incòmode per a moltes esferes del poder.

CONSIDERACIÓ FINAL

Vull dedicar un record emocionat a la persona que primer em va fer conèixer l'existència dels camps d'extermini nazis.

Devia ésser cap al 1957, quan jo era un adolescent que estudiava química a l'Escola Industrial de Terrassa. Els meus pares havien marxat uns dies i m'havien deixat sol; per dinar, anava a una mena de bar popular, Can Pepín, a tocar d'on vivíem, i allí havia coincidit diverses vegades amb un home alt, prim i «galtaxuclat», que sempre dinava sol en un angle del menjador. Un dia que a l'hora de dinar hi havia més gent del normal, vam coincidir davant per davant a la mateixa taula. Amb una veu feble i esquerdada, aquell home m'explicà que era militant de la CNT, a la França ocupada havia caigut presoner i l'havien enviat a un camp de la mort on, com a càstig per alguna suposada infracció, van penjar-lo a la forca i en els estremiments de l'agonia, suspès de la corda, aquesta es va trencar o desfer el nus i va caure al terra amb part de les cordes vocals seccionades per la pressió de la corda, fet que als guardians va semblar còmic i el deixaren viure.

La seva explicació em va impressionar per la gran crueltat gratuïta, el vaig tornar a veure sis o set vegades més, fins que va desaparèixer del menjador del bar. Mai no li vaig preguntar com es deia, només em vaig fixar amb la força de la seva mirada, que era, alhora, molt trista. Ell ha estat un de tants herois anònims, en la lluita per un món més just, oblidat per la història, per això, li reto el meu homenatge.

Si els nostres adolescents coneixen l'horror dels camps nazis i la ideologia que els féu possibles, és més difícil que el feixisme i el nazisme tornin a aixecar cap, per això, cal fer pedagogia no només de la crueltat dels camps, sinó de l'entorn polític que els justificava, el d'un Estat omnipotent, amb un aparell de propaganda abassegador, al servei d'uns interessos concrets, els de la gran indústria alemanya, que decidia sobre el bé i el mal. La nostra societat està sensibilitzada sobre el que va representar el nazisme i els camps d'extermini com a element integrador del seu cosmos polític, tot i això, creiem en la necessitat de fer pedagogia del que representà i de les raons que el feren possible.

AGRAÏMENTS

A en Francesc Forn, pel seu ajut en la localització d'informació; a l'Antoni Marpons, per facilitar-me l'orientació en el Registre Civil, i a la Ramona Grassot, la filla, per facilitar-me part de la documentació que es recull en l'annex documental.

Agustí Barrera i Puigví

NOTES

- 1.- A. BARRERA, F. FORN, *El cost humà de la guerra 1936-39 a Arenys de Munt*. Ajuntament d'Arenys de Munt (novembre 2005).
- 2.- R. TORAN, *Sobre l'ús de la memòria. Democràcia, ciutadania i arxius*. Segones jornades-Educació Arxius, 6-7 setembre 2005. ICE de la UB (Barcelona 2006).
- 3.- F. FORN, «Petita història d'Arenys de Munt», *Els llibres del Setciències* (Arenys de Mar 1999).
- 4.- D. PERRAMON, *Nova Antologia Poètica*. Col·lectiu pel Museu Arxiu d'Arenys de Munt (Arenys de Munt 1998).
- 5.- J. LL. MARTÍN RAMOS, *Els orígens del Partit Socialista Unificat de Catalunya (1930-36)*. Curial Edicions Catalanes (Barcelona 1977).
- 6.- B. Durruti Dumange (1896-1936), líder anarquista, alineat amb el comunisme llibertari. Marxà al front d'Aragó amb una columna de milicians. Impulsà les col·lectivitzacions agràries i el Consell d'Aragó. Morí al front de Madrid, a la Ciutat Universitària. És el símbol del revolucionari coherent amb les seves idees.
- 7.- Francisco Ascaso (1901-1936), militant anarquista molt proper a Durruti. El 1927 fou un dels fundadors de la FAI. Morí en l'assalt a la caserna de les Drassanes, el 18 de juliol de 1936.
- 8.- Jaume Compte i Canelles (1897-1934), independentista català. Participà en el Complot de Garraf (1925) com a membre de Bandera Negra, condemnat a cadena perpètua. El 1932 creà l'Estat Català - Partit Proletari. El sis d'octubre de 1934 morí al local del CADCI, defensant l'Estat Català proclamat pel president Lluís Companys.
- 9.- Lina Òdena (1911-1936). Nascuda a l'Eixample barceloní, on els seus pares tenien una sastreria. Entrà a militar al PCC, el 1931 marxà 14 mesos a la URSS a una Escola de Formació de Quadres de Moscou. El 1933 fou nomenada secretària general de les Joventuts Comunistes de Catalunya. El 14 de setembre de 1936, a causa d'un error d'orientació, és detinguda en un control falangista, prop de Granada, però abans de caure presonera se suïcida.
- 10.- A. BARRERA, *La desmemòria de la història*. Amunt Arenys (juliol-setembre 2001).
- 11.- R. TORAN, *Vida i mort dels republicans als camps nazis*. Editorial Proa (Barcelona 2002).
- 12.- *El Diario Vasco*, 30 d'agost de 2000.

GLOSSARI

CCMA	Comitè Central de Milícies Antifeixistes
CNT-FAI	Confederació Nacional del Treball - Federació Anarquista Ibèrica
CADCI	Centre Autonomista de Dependents del Comerç i la Indústria
ERC	Esquerra Republicana de Catalunya
FET	Falange Española Tradicionalista
JONS	Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista
PCC	Partit Comunista de Catalunya
POUM	Partit Obrer d'Unificació Marxista

PSUC	Partit Socialista Unificat de Catalunya
UGT	Unió General de Treballadors
UR	Unió de Rabassaires
URSS	Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques
USC	Unió Socialista de Catalunya

BIBLIOGRAFIA

AMAT, J. *Un tomb per la història d'Arenys de Munt (1931-1948)*, Editorial Oikos-tau (Vilassar de Mar 1999).

AMAT-PINIELLA, J. *K.L. Reich*, Edicions 62 (Barcelona 2006).

BARRERA, A. «Alguns aspectes de la guerra i la revolució social en el conflicte de la guerra dels tres anys (1936-1939)», *Arennios*, núm. 35 (Arenys de Munt 1996).

BARRERA, A.; FORN, F. «Arenys de Munt 1936-1939. Guerra i Revolució», *Fulls Arenyencs de Cultura*, núm. 7 (Arenys de Munt 2002).

– «El cost humà de la guerra de 1936 a 1939 a Arenys de Munt», *Fulls Arenyencs de Cultura*, núm. 9 (Arenys de Munt 2005).

BASSA, D.; RIBÓ, J. *Els supervivents catalans dels camps nazis*, Edicions 62 (Barcelona 2002).

COSTA i DEU, J.; SABATÉ i PUIG, M. *La veritat del 6 d'octubre*, Cossetània edicions (Valls 2006).

Diversos autors. *Idees*, núms. 28/29. Revista de temes contemporanis. *Història memòria i identitat*. Departament de Presidència. Generalitat de Catalunya (gener-juny de 2006).

FORN, F. «Els refugiats de guerra a Arenys de Munt (1936-1939)», *Fulls Arenyencs de Cultura*, núm. 12 (Arenys de Munt 2007).

ROIG, M. *Els catalans als camps nazis*, Edicions 62 (Barcelona 1977).

– *La lluita contra l'oblit. Escrits sobre la deportació*, Amical de Mauthausen i altres camps de concentració nazis (Barcelona 2001).

VIVES i CLAVÉ, P. *Cartes des dels camps de concentració*, Antologia Catalana. Edicions 62 (Barcelona 1972).

Web d'interès: www.amical-mauthausen.org

ACTA DE MATRIMONIO

NÚMERO 5

Don Juan Grassot
Gruic
y Doña Esperanza
Roig Ordeix

En Arenys de Munt _____, a las once
del día once de Junio _____ de mil
novecientos treinta y tres _____

ANTE Don Antonio Rovira March _____, Jefe
municipal, y Don Jaime Ferrer Ripoll _____, Secretario.

COMPARECEN a fin de contraer matrimonio:

1. Don ⁽¹⁾ Juan Grassot Gruic _____
natural de ⁽²⁾ Barcelona _____

cuyo nacimiento se inscribió en el Registro civil de San Gervasio
en ⁽³⁾ 17 de Agosto de 1909 _____

de ventitrés _____ años de edad, de estado soltero
de profesión (u oficio) farmacéutico, domiciliado en esta villa
calle Vieja número 13 _____, hijo de

don Fidel Grassot Clana _____, natural de ⁽⁴⁾ Bar-
celona _____, de profesión (u oficio) comercio _____,
y domiciliado en esta villa _____, y doña Concepción Gri-
vi Miró _____, natural de Barcelona _____

de profesión (u oficio) sus labores _____, y domiciliada en esta villa
_____ : nieto por línea paterna de don Rafael _____

_____ y de
doña Rosa _____, natural de Barce-
lona _____, y por la línea materna de don Florencio
_____ natural de Santa Coloma de
Lluçanet _____, y de doña Beraca _____

natural de Barcelona _____ ; y

2. Doña Esperanza Roig Ordeix _____
natural de esta villa provincia de Barcelona _____

cuyo nacimiento se inscribió en el Registro civil de esta villa
en 27 de Noviembre de 1908 _____

de veintiocho _____ años de edad, de estado soltera _____
de profesión (u oficio) sus labores _____, domiciliada en esta villa
calle de San Pablo número 3 _____, hija de

don Joaquín Roig Jaures _____, natural de
esta villa _____, de profesión (u oficio) labrador _____,
y domiciliado en la misma _____, y de doña Maria Ordeix
Colomer _____, natural de esta villa _____

de profesión (u oficio) sus labores _____, y domiciliada en la misma
_____ : nieta por línea paterna de don Martín Roig Ordeix
_____ natural de esta villa _____, y de doña

Esperanza Jaures Artigas _____, natural de esta villa _____
y por la línea materna de don Pedro Ordeix Lluch _____
natural de esta villa _____, y de doña Antonia Co-
lauer Pina _____, natural de esta villa _____

Habiéndose publicado el correspondiente edicto en
la Audiencia de este Juzgado _____

y formado el oportuno expediente, donde constan todas las diligencias preliminares y
los documentos que la Ley exige: Resultando no haberse presentado

Visitado
30 - 6 - 33
El Jefe
Jose Cadina

REGISTRO CIVIL DE ARENYS DE MUNT
CERTIFICADO: que la presente certificación
literal expedida con la autorización pre-
vista en el artículo 26 del Reglamento del
Registro Civil, contiene la reproducción
fidedigna del asiento correspondiente abra-
zando en el Libro 11 y la Pág. 13
de este Registro Civil.
Arenys de Munt, 30
El Secretario

Acta de matrimoni entre Joan Grassot i Esperança Roig (anvers).

ninguna denuncia de impedimento legal
El Sr. Juez municipal acordó proceder a la celebración del referido matrimonio.
Al efecto, el Secretario leyó el artículo 56 del Código civil ^{1º}

Acto continuo, el Sr. Juez municipal preguntó a cada uno de los contrayentes si persistía en la resolución de celebrar el matrimonio y si, efectivamente, lo celebraba, respondiendo ambos afirmativamente. El Sr. Juez declaró en este punto terminado el acto de la celebración del matrimonio y mandó que se procediese a extender la correspondiente acta en el Registro civil de este Juzgado.

Todo lo cual se verificó y declaró ante los testigos designados por los contrayentes: Don *Antonio Soler Jornaquera*, natural de esta villa, mayor de edad, de estado *casado*, de profesión (u oficio) *labrador*, domiciliado en *esta villa*; y don *Luis Cuevull Colomer*, natural de *esta villa*, mayor de edad, de estado *casado*, de profesión (u oficio) *barbero*, domiciliado en *esta villa*, a quienes conoce el Juez municipal.

Extendida acto continuo la presente acta, se leyó íntegramente a las personas que deben suscribirla y se las invitó, además, a que la leyeran por sí mismas si lo deseaban *sin que ninguno lo hubiere hecho*, estampándose en ella el sello del Juzgado municipal, firmándola el Juez, los cónyuges y los testigos

, y de todo ello certifico.



Antonio Matasó *Joan Grassot*

Antonio Soler

Esperanza Roig

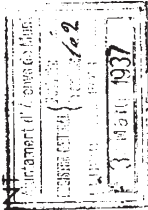
Luis Cuevull

Joan Grassot

CONSELL MUNICIPAL

D'ARENYS DE MUNT

COPIA



Teniendo que realizar un viaje al Frente de Aragón, el Comarada Juan Grassot i Grivé, queda por este Consejo Municipal, debidamente autorizado para tal cometido ya que se trata de traer a los Milicianos y Combatientes enfermos y rojos, rogamos por lo tanto a todos cuantos comites, patrullas y Fuerzas antifascistas se den toda clase de facilidades para que pueda realizarse con toda clase de facilidades la misión que le ha sido encomendada.

Salud y revolución Social.

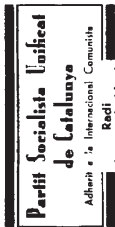
Arenys de Munt a 3 de Mayo de 1937

F. A. del C. M.

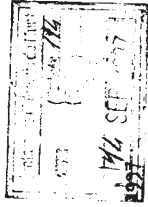
El Secretari. Interzino.

V. B.

El Presidente del Consejo.



Arenys de Munt 12 de Setembre de 1937



company president del consell municipal; salut

la present es per a comunicar-vos que per mitius dinocer-

pesar-se a l'ejeroit els companys que representaven

el nostre partit,dins el conceilmunicipal, que sen

ventura Arbó i Joan Grassot, avem a oerdat que siguin au-

plerts per els companys Martí Bosh Ferrnaguera i Joan Lleo-

nar Ferran.

esperant retu enterats restem vestres i de la revelu

oià salutad Per el partit Socialista Unificat

El secretari General



Autorizació del Consell Municipal d'Arenys de Munt, perquè al camarada Joan Grassot se li donin facilitats per tal que pugui portar pertrets als milicians del Front d'Aragó.

Comunicat del Partit Socialista Unificat de Catalunya on s'informa que, com que Ventura Arbó i Joan Grassot s'hauran d'incorporar al front, els substituiran Martí Bosch i Joan Lleonart.

C. N. I.

SERVEIS DE TRANSPORTS COL·LECTIVITZATS

1715
70
2 - 37

Arenys de Munt... de 193

U. G. I.

Per la present compareixo davant del Consell Municipal com representant del Serveis de Transportes Col·lectivitats i denuncio, que ha arribat al meu coneixement que el rei d'aquesta Vila Juli Molet juntament amb altres i sota el nom de una Cooperativa de Transportes circulen, establint un servei de cotxes per a pasatgers i mercaderies i com sigui que aquesta Col·lectivitat no te coneixement de la legalització de la mateixa, es per el que poso en coneixement del Consell Municipal el relatat fet, als efectes oportuns i per que es prenguin les mesures pertinents a fi de que no sigui vulnerada la Llei .

Arenys de Munt a 21 de Juliol de 1937.

[Signature]
 U.G.T. - C.N.I.
 TRANSPORTS
 COL·LECTIVITZATS
 ARENYS DE MUNT

Ciutadà President del Consell Municipal.

Joan Grassot, com a representant dels Serveis de Transportes Col·lectivitats, denuncia l'existència d'una cooperativa de Transportes que no està legalitzada.



Comité international de la Croix-Rouge
 1946 "INTERNATIONAL"
 1946 "INTERNATIONAL"

COMITÉ INTERNACIONAL DE LA CROIX-ROUGE AGENCE CENTRALE DES PRISONNIERS DE GUERRE

Rapporter dans la réponse:

S. 2328601 IP

EE5 370

GENEVE, le 17 Junio 1942

Palais du Conseil-Général

Sr Don José MAJO TORRENT
 Calle Olivera No.11
 ARENYS DE MUNT (Barcelona)

Muy Sr.nuestro,

Refirieronos a su muy atta. demanda del 15 de febrero 1942, concerniente a Juan GRASOT nacido en Barcelona el 12.6.1907, tenemos el honor y el deber de decirle que el Sr. GRASOT que como "habiendo sido prisionero de la Cruz Roja Alemana, recibidos en fecha 5 del corriente el informe siguientes:

" En respuesta a la demanda del 6.3.42 referente al español Juan GRASOT, la Cruz Roja Alemana les informa, que el interesado falleció el día 31 de marzo de 1941 en el campo de Mauthausen. Le Cruz Roja Alemana les ruega informar a la familia etc."

Estos son los únicos datos que poseemos sobre las circunstancias del triste acontecimiento y crea que lamentamos muy de veras no poder darle detalles más precisos.

Rogándole aspeite el testimonio de nuestra sincera simpatía y pesame, quedamos suyos atentos.s.s.

q.e.s.m.

Comité international de la Croix-Rouge
 1946 "INTERNATIONAL"
 1946 "INTERNATIONAL"

Comunicat del Comitè Internacional de la Croix Rouge, Agence Central des Prisonniers de Guerre, on s'informa de la mort de Joan Grassot a Mauthausen.